

مرکز بررسی‌های استراتژیک
CENTER FOR STRATEGIC STUDIES

شفافیت انتخابات

(تأمین حق مسلم شهروندان در انتخابات از رهگذر شفافیت)

شماره مسلسل: ۳۶۰

کد گزارش: ۹۸-۱۶۳

۲۵ دی ۱۳۹۸

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شماره مسلسل: ۳۶۰

کد گزارش: ۹۸-۱۶۳

عنوان گزارش: شفافیت انتخابات (تأمین حق مسلم شهروندان در انتخابات از رهگذر شفافیت)
نویسنده: مهدی فلاحیان (مدیر تیم حقوقی اندیشکده شفافیت برای ایران)

مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری

۲۵ دی ۱۳۹۸

کلیه حقوق این اثر متعلق به مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری است.
هر گونه بازنشر این گزارش بدون اجازه کتبی مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری ممنوع است.

فهرست مطالب

۱	چکیده مدیریتی	۱
۲	مقدمه	۲
۳	حقوق شهروندان در انتخابات و نسبت آن با شفافیت	۳
۴	کاربست شفافیت در بستر انتخابات	۴
۵	۱،۳. رصد وعده	۵
۷	۲،۳. کابینه پیشنهادی و شبکه پشتیبان	۷
۸	۳،۳. شفافیت اموال و دارائی	۸
۱۰	۴،۳. اهداف و برنامه اجرایی و آتی	۱۰
۱۰	۵،۳. نظرات نامزدها در رابطه با مسائل مختلف	۱۰
۱۱	۶،۳. تأمین مالی انتخابات	۱۱
۱۲	۷،۳. هزینه‌های انتخابات	۱۲
۱۳	۸،۳. پیشینه و سوابق هر کاندیدا	۱۳
۱۳	۴. شفافیت فرایندهای انتخاباتی؛ بستر عملیاتی حاکمیت در تحقق شفافیت انتخابات	۱۳
۱۴	۵. چارچوب قانونی برای بی طرفی، اثربخشی و شفافیت در انتخابات	۱۴
۱۶	۶. انجام اقدامات لازم برای محافظت از بی طرفی سیستم	۱۶
۱۶	۷. ارائه‌ی اطلاعات مربوط به فرآیندهای انتخاباتی	۱۶
۲۰	۸. ایجاد قوانین قرارداد باز برای فرآیندهای تدارکاتی انتخابات	۲۰
۲۰	۹. مشورت جویی برای اصلاح و تغییر در فرآیندهای انتخاباتی	۲۰

چکیده مدیریتی

انتخابات، مجموعه‌ای از فرایندهای سازمان‌دهی شده است که حقی را جهت‌گزینه متصدیان امور در اختیار مردم قرار می‌دهد. انتخابات یکی از وقایع مهم سرنوشت‌ساز است اما در بسیاری از موارد به دلیل آنکه اطلاعات زیادی پیرامون فرایند انتخابات و نامزدها وجود ندارد، ممکن است مسبب فساد و رانت باشد و هزینه‌های سیاسی در پی داشته باشد.

جلوگیری از هزینه سیاسی، کنترل فساد و نظارت بر انتخابات با شفاف‌شدن فرایند انتخابات امکان‌پذیر است. شفاف‌شدن فرایندهای انتخابات ذیل سیاست و قوانین «شفافیت فعالیت‌های سیاسی» در بسیاری از کشورها مکانیسم و سازوکار اجرایی مشخصی دارد. مهم‌ترین رویه‌های مرتبط در این خصوص، به‌کارگیری نظارت عمومی و سیاست‌های الزام‌آور اعلام عمومی بر فعالیت‌های انتخابات و رفتارهای انتخاباتی است.

شفافیت فعالیت سیاسی به‌طور کلی و شفافیت انتخابات به‌طور خاص، یک رابطه چند سویه‌ای است که مشمول ذینفعان مختلف می‌شود. ذینفعان شامل نامزدها و احزاب از یک‌طرف، رأی‌دهندگان و از طرف دیگر حاکمیت اعم از ناظران و مجریان است که در قالب شوراها، گروه‌ها، دادگاه‌های خاص انتخابات و دیگر نهادهای تعیین‌کننده فرایند و نتایج انتخابات است. بنابراین شفافیت انتخابات باید **ناظر بر نامزدها، ناظر بر مردم و ناظر بر فرایندهای انتخاباتی** باشد.

- **شفافیت ناظر بر مردم** شامل ایجاد بستری برای افزایش آگاهی مردم و دسترسی مردم به حداکثر اطلاعات لازم برای انتخاب شایسته است. ضروری است ساختارهایی برای ایجاد چنین مکانیسمی از سوی نظام حکمرانی تدارک دیده شود.

- **شفافیت ناظر بر نامزدها** شامل پیشینه و سوابق هر کاندیدا، تأمین منابع مالی انتخابات، نظرات نامزدها در رابطه با مسائل مختلف، اهداف و برنامه اجرایی و آتی، شفافیت اموال و دارائی و کابینه پیشنهادی و شبکه پشتیبان است. رصد وعده‌های نامزدها نیز ذیل همین مفهوم قابل‌بررسی است.

- **شفافیت ناظر بر فرایندهای انتخاباتی** شامل تعیین صلاحیت احزاب سیاسی و نامزدهای انتخاباتی (بیان علل عدم احراز صلاحیت توسط شورای نگهبان به نامزد انتخاباتی)، انتشار و آگاه‌کردن عموم مردم در خصوص قوانین و رویه‌های مربوط به انتخابات، الزام هیئت مدیریت انتخابات به انتشار داده‌های انتخاباتی جهت افزایش شفافیت انتخابات، آموزش کارکنان کمیته مدیریت انتخابات نسبت به حق داشتن اطلاعات انتخاباتی و رویه‌های ارائه‌ی اطلاعات، داده‌های اطلاعات مکانی شعب اخذ رأی، داده‌های رأی‌دهندگان (از جمله جنسیت، سن و گروه‌های قومی یا اقلیتی)، داده‌های تفصیلی نتایج شمارش آراء، داده‌های شکایات دریافتی تخلفات، اقدامات انجام‌شده و نتایج آن‌ها، داده‌های تدارکات و قراردادهای انتخاباتی است.

در متن گزارش سه گروه مردم، نامزدها و فرایندها با مثال‌هایی از کشورهای مختلف تبیین و توصیف‌شده است و نمونه‌های طرح‌شده در این گزارش بیانگر آن است که ایجاد مکانیسم‌های شفافیت در مراحل مختلف انتخابات، ملزم اراده سیاست‌گذار و برنامه‌ریزی سیاستی است.

۱. مقدمه

انتخابات به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های حق تعیین سرنوشت و از حقوق ممتاز افراد است که به «حق الناس» اجتماعی ملت تعبیر می‌شود و پایه و اساس منشأ اقتدار دولت‌ها شناخته شده است. همچنین انتخابات از جمله ضابطه‌های تمایز نظام‌های مردم‌سالار از دیگر نظام‌ها و از شاخص‌های مهم ارزیابی و کیفیت عملکرد دولت‌ها است. کما اینکه در نظام جمهوری اسلامی ایران نیز، بر اساس اصل ششم قانون اساسی بر ضرورت اداره عمومی کشور از مجرای انتخابات و رأی مردم تأکید شده است. همچنین تحقق الگوی مردم‌سالاری دینی به‌عنوان الگوی پذیرفته شده حکمرانی در نظام جمهوری اسلامی ایران منوط به برگزاری انتخاباتی است که در آن علاوه بر تضمین صحت و سلامت انتخابات، موجب افزایش سطح اعتماد عمومی مردم به نظام اسلامی گردد.

در همین راستا انتخابات هر یک از کشورها همواره از نظر معیارهای مختلفی از جمله سلامت برگزاری، نهاد مجری، مجریان، نظارت و ناظران و چگونگی اجرا و نظارت، مورد توجه سیاست‌گذاران، قانون‌گذاران، مجریان قانون و شهروندان بوده است. با توجه به فراگیری و عمومیت حوزه اثرگذاری این نهاد حقوقی در نظام‌های مختلف دنیا راهکارها و مؤلفه‌های مختلفی به کار گرفته شده که به‌جرت شفافیت را می‌توان مهم‌ترین، کاراترین و مؤثرترین رویکرد اصلاحی و ارتقائی در دنیا تلقی نمود. کما اینکه با نگاهی کوتاه به فعالیت‌های تقنینی اخیر نظام‌های مختلف دنیا، می‌توان تدوین مقررات شفافیت را در صدر موضوعات تقنینی کشورهای مختلف به شمار آورد.

با این بیان که پس از گذشت ۴ دهه از عمر انقلاب اسلامی و تجربه رویدادهای انتخاباتی متعدد در این سال‌ها، تلاش برای تحقق کامل الگوی سالم انتخاباتی و معرفی نظام حقوقی ایران به‌عنوان الگوی نظام مردم‌سالار، فضای ارتقاء و اصلاح نهاد انتخابات را در ایران باز نموده و ظرفیت مطلوبی را در اختیار دکتترین و اندیشمندان این حوزه قرار داده است.

از همین رو در سال‌های اخیر شاهد پیشنهادهای رویکردی گوناگونی برای ارتقاء نهاد انتخابات در کشور بودیم که در این بین رویکرد شفافیت از آنجاکه رابطه مستقیمی با انتخاب نمایندگان شایسته ملت در نهادهای انتخابی دارد، به طور ویژه و بیش از پیش مورد توجه و پیگیری صاحب‌نظران و دکتترین حقوقی قرار گرفته است. به بیان بهتر، شفافیت به‌مثابه بستری مطمئن برای تأمین و تحقق حقوق مسلم شهروندان در انتخابات قابل معرفی است. شفافیت در انتخابات یک اصل است و تأمین آن جزئی از حقوق مردم به شمار می‌رود؛ یعنی مردم در کنار این که حق دارند در انتخابات شرکت کنند و به فرد دلخواه خود رأی بدهند، حق دارند که از شفافیت پروسه و نتیجه رأی خود آگاه شوند.

۲. حقوق شهروندان در انتخابات و نسبت آن با شفافیت

انتخاب یکی از حقوق ملت و برجسته‌ترین حق شهروندی یک شهروند است. مؤثرترین راه تأثیرگذاری و نیز مشارکت مردم در آینده‌ی سیاسی-اجتماعی اقتصادی و دیگر ابعاد زندگی‌شان از طریق انتخابات تحقق می‌یابد، اما انتخاب درست، عقلانی و شایسته‌سالار تکلیفی است که از این حق ناشی می‌گردد زیرا حق بدون تکلیف و تکلیف بدون حق بدون معنا است. برای تبیین بهتر این حق شهروندی که از آن در نظام حقوقی ما به‌عنوان حق‌الناس یاد می‌شود، باید دانست که این حق دو چهره مشخص دارد.

۱. وجه اولی که حق شهروندان در نظام مردم‌سالار نسبت به نهاد انتخابات متبادر می‌شود و با اذهان قرابت بیشتری دارد، ایجاد بستری مناسب برای یک انتخابات درست است. به این معنا که شهروندان در یک بستر کاملاً مشخص و عادلانه بتوانند ثبت‌نام کرده، وارد کارزار انتخابات شده و از طرف دیگر آراء دیگر شهروندان به سهولت دریافت و محاسبه‌شده و نتیجه انتخابات منطبق بر اراده شهروندان باشد. امری که از آن در این نوشتار به‌عنوان «انتخابات درست» یاد می‌شود و مشخصاً حاکمیت را به‌عنوان مسئول تحقق این حق باید معرفی نمود.

۲. اما وجه دومی که از حق شهروندان در انتخابات که کمتر موردتوجه قرار گرفته و باید به آن اشاره نمود، حق «انتخاب درست» است. به این معنا که شهروندان بتوانند با در اختیار داشتن ابزارهای مناسب، اطلاعات و شناخت کافی نسبت به نامزدها، بستر مطمئن و قابل‌محاسبه‌ای برای شرکت در انتخابات داشته باشند.

به هر روی انتخاب درست و انتخابات درست دو مؤلفه بسیار مهم و حیاتی است که می‌توان آن‌ها را به‌عنوان حقوق شهروندی اصیل و اصلی مردم در پروسه انتخابات معرفی نمود. با این بیان که «انتخابات به معنای گزینش شهروندان بین اصلح و شایسته‌ترین نخبگان و رجال سیاسی است که قصد دارند نمایندگی خواست‌ها، مصالح، منافع و خیر عمومی شهروندان را در ساختار حکمرانی کشور بر عهده گیرند»، معرفی نمود. از این‌رو انتخاب در یک فضای روشن و شفاف که بتواند مردم را به حقیقت نزدیک نماید و گزینش درست را برای آن‌ها رقم بزند، به‌عنوان یکی از حقوق شهروندی در کنار حق بر انتخاب و تعیین سرنوشت مورد تأکید قرار خواهد گرفت. گرچه به‌کارگیری مفهوم شفافیت به‌عنوان روح حاکم بر انتخابات، خود از ابعاد گسترده‌ای برخوردار است که دو مؤلفه انتخاب درست و انتخابات درست را می‌تواند تأمین نماید. با این بیان که شفافیت با تحقق شناخت کامل و صحیح نامزدها برای مردم در محورهای مختلف می‌تواند زمینه‌ساز انتخاب درست برای شهروندان باشد و از طرفی نظارت عمومی را در ادامه مسیر نامزدهای منتخب ایجاد نماید که خود موجب کارآمدی نظام مدیریتی کشور خواهد بود. از طرف دیگر نیز با شفافیت می‌تواند با بهسازی و اصلاح فرایندهای انتخابات، بستر و ساختار سالمی را برای انتخابات درست و حراست از حقوق مردم در انتخابات فراهم نماید.

۳. کاربست شفافیت در بستر انتخابات

همان‌طور که پیش‌تر بیان شد، شفافیت انتخابات را باید در یک رابطه دوسویه تعریف نمود که فقدان یا کمبود آن در هر یک از طرفین موجب ابرتر شدن کیفیت شفافیت انتخابات خواهد شد. منظور از طرفین، نامزدها و احزاب از یک‌طرف و از طرف دیگر حاکمیت اعم از ناظران و مجریان است که در قالب شوراها، گروه‌ها، دادگاه‌های خاص انتخابات و دیگر نهادهای تعیین‌کننده اعتبار فرآیند و نتایج انتخابات ظهور پیدا می‌کنند؛ یعنی علاوه بر شفافیت مالی، تبلیغاتی و دیگر جنبه‌های شفافیت که متوجه نامزدها و احزاب است، باید نهادهای حاکمیتی مسئول نیز وظیفه خود را در قبال شفافیت ادا نمایند؛ از جمله مصادیق شفافیت از قِبَل حاکمیت می‌توان به شفافیت در ثبت‌نام احزاب و نامزدها، شفافیت در رأی‌گیری یعنی شفاف بودن صندوق‌ها، شفافیت مکان‌های رأی‌گیری، تعداد ناظران، شفافیت در بررسی صلاحیت نامزدها و احزاب، اعلام دلایل رد صلاحیت، شفافیت در شمارش آراء، شفافیت در رسیدگی به شکایات انتخاباتی، شفافیت در معیارهای احراز صلاحیت، شفافیت اعضا، سوابق آنان و نحوه انتخاب اعضای گروه‌ها و نهادهای حاکمیتی، شفافیت هزینه‌ها و درآمدهای نهادهای فوق و اعضای آن اشاره کرد. هیئت‌های اجرایی، هیئت‌های نظارت و شورای نگهبان باید مطابق با اصول شفافیت اقدام به برگزاری و مدیریت انتخابات نمایند تا کمترین شائبه ممکن در رابطه با تخلفات و جرائم انتخاباتی رخ دهد. در صورتی که نامزدهای انتخاباتی خواستار شفافیت نتایج بررسی صلاحیت‌شان باشد باید هیئت‌های نظارت و شورای نگهبان اقدام به شفاف‌سازی نمایند. مصادیقی که در قوانین دیگر کشورها مورد تدبیر قرار گرفته و از جمله می‌توان به کد انتخاباتی ۲۰۰۸ آلبانی، کد انتخاباتی ۲۰۱۴ بلغارستان و قانون کمیسیون‌های انتخاباتی انتخابات و رفراندوم جمهوری قزاقستان اشاره نمود که در آن بستر مشخصی برای شفافیت فرآیند و نتایج بررسی‌ها در کمیسیون‌های انتخاباتی تدبیر شده است.

همچنین در مورد نامزدهای انتخاباتی، محورهای مشخصی از شفافیت معرفی شده که اجرای هر یک از آنها می‌تواند پازل تأمین حق شهروندان بر انتخاب سالم را کامل نماید. هر یک از این محورها برخاسته از تجربیات تحقق‌یافته جهانی است که البته برای طراحی و مدلسازی هر یک از آنها باید به دو نکته توجه کرد.

نکته اول و بسیار مهم این که هر یک از این محورها با توجه به نوع انتخابات و شرایط آن کاربری مشخصی خواهد داشت. به این معنا که برخی از این محورها می‌تواند مختص نوعی از انتخابات مانند انتخابات ریاست جمهوری باشد و در نوعی دیگر از انتخابات مانند انتخابات مجلس شورای اسلامی، کاربری مدنظر سابق را نداشته باشد. چرا که ناظر به موقعیت موضوع انتخاب، برخی از محورها اصلاً محل بحث نبوده و در دایره صلاحیت مورد انتظار قرار نمی‌گیرد. به طور مثال محور شفافیت وعده‌ها مستقیماً ناظر به رییس‌جمهور که یک مقام اجرایی است قابلیت مطالبه دارد، اما در مورد نمایندگان مجلس که شأن تقنینی دارند، شفافیت وعده‌ها منطبق بر کاربری مورد انتظار در انتخابات ریاست جمهوری استفاده نمی‌شود.

نکته دوم هم این که می‌بایست جهت طراحی و اجرای هر یک از این محورها در نظام حقوقی کشورمان اقتضائات خاص و شرایط بومی کشور در امر انتخابات را مورد توجه ویژه قرار داد. این محورها عبارت‌اند از؛

۱,۳. رصد وعده^۱

در این محور که اغلب در مورد انتخابات ریاست‌جمهوری مورد استفاده قرار گرفته است، شهروندان خواستار نظارت بر عملکرد دولت منتخب بوده و می‌توانند با دسترسی به سامانه‌های تدارک دیده شده میزان التزام و وفاداری دولت به وعده‌های انتخاباتی را ارزیابی نمایند. در کشور هندوستان این وعده‌ها در موضوعاتی از قبیل آموزش، بهداشت، اقتصاد، کشاورزی، شفافیت، قانون‌گذاری، حقوق اقلیت، فرهنگ، موردبررسی قرار می‌گیرد. در این سامانه‌ها میزان و تعداد وعده‌های داده‌شده احصاء شده و برنامه اجرا شده، دارای پیشرفت کافی، عدم پیشرفت کافی، برنامه‌های درصدد اجرا و برنامه شکست‌خورده از یکدیگر تفکیک شده‌اند. همچنین وعده‌های داده‌شده به ترتیب در بازه‌های زمانی و به صورت موضوعی نموداربندی شده‌اند و نحوه و دلیل شکست یا اجرای وعده‌ها شرح داده‌شده است.^۲

What we do!

- Monitor Government Progress**
Our effort is to enable voters to monitor the performance of their governments. We will also assess if governments adhere to all of their promises in regard to education, health, economy, agriculture, transparency, law and order, minority rights, culture, and many more.
- Fact-Check Claims**
Fact checking any statement or claim issued by our elected representatives. No opinion, Only 100% verified Facts
- Discuss & Spread**
Enable community dialogue, and help spread right information to the world.

تصویر شماره ۲: رصد وعده‌های سیاسی در کشور هند

در امریکا نیز وبسایتی برای وعده‌های انتخاباتی روسای جمهور طراحی و راه‌اندازی شده که از جمله دسته‌بندی‌های آن می‌توان به ۲۵ وعده مهم روسای‌جمهور، تقسیم‌بندی بر اساس موضوع، وعده‌های اجراشده، وعده‌های شکست‌خورده و وعده‌های در حال اجرا اشاره کرد.^۳

1.Tracking Promises

2 .<http://www.electionpromisetracker.in>

3 . www.politifact.com

https://www.politifact.com/truth-o-meter/

On [Shop Now >](#)

ERIC SCHMITT
 "You have literally 140 people dying every day of opioid-related overdoses."
 — *Politifact Missouri on Monday, December 30th, 2019*

Number is off slightly

JEFF JENSEN
 "It's nothing I do, but the probation office here in the Eastern District of Missouri is the best in the country. They have about a 7.5% recidivism rate, compared to national averages of 70 or 80%"
 — *Politifact Missouri on Monday, December 30th, 2019*

Apples-and-oranges comparison

RON JOHNSON
 The United States is the only nation "that grants legal permanent residency to more than a million people per year."
 — *Politifact Wisconsin on Thursday, December 26th, 2019*

U.S. outpaces all on granting residency

Beyond the Truth-O-Meter

Fact-checking around the Web

CNN Widely viewed Twitter video misleads on Biden's comments
 CNN

CNN Biden makes misleading comments on his past positions on Iraq, Afghanistan wars
 CNN

CNN Fact-checking Steve Scalise's claim that Democrats broke House rules during impeachment
 CNN

Snopes Does Billionaire George Soros Fund Christianity Today Publication?
 Snopes

CNN Inspector general debunked Kevin McCarthy's claim that the FBI 'broke into' Trump's campaign
 CNN

تصویر شماره ۳: رصد وعده‌های سیاسی در کشور آمریکا و سنجش آن

در انگلستان نیز بنا بر سائیتی که برای پیگیری وعده‌های دولت طراحی شده، ابتدا وعده‌های داده‌شده رصد شده و سپس به تحقق و عدم تحقق آن‌ها اشاره می‌شود. در این سایت موضوعاتی از قبیل محیط‌زیست، اقتصاد، انرژی و... که در مورد آن‌ها وعده داده شده است، دسته‌بندی شده و توضیحاتی در مورد چگونگی تحقق یا موانع تحقق آن‌ها سخن به میان آمده است. همچنین امکان درج گزارش شهروندان در مورد میزان تحقق هر یک از وعده‌ها نیز امکان‌پذیر است.^۴

در استرالیا نیز سائیتی به منظور ارزیابی تحقق وعده‌های انتخاباتی تدارک دیده‌شده است که هرکدام از وعده‌ها را در نمودار و اشکال مختلف مصور به اطلاع عموم رسانده و میزان تحقق آن‌ها را مشخص می‌سازد.^۵ در ایران نیز نمونه مشابهی برای رصد وعده‌های انتخاباتی رئیس‌جمهور در دولت یازدهم و دوازدهم تحت عنوان «روحانی‌سنج» تدارک دیده شد که البته فعالیت آن تدام نداشت.

این در حالی است که در کشور ما یکی از مواردی که همواره زمینه‌ی نارضایتی مردم از مسئولین را فراهم می‌کند، عدم پیگیری و تحقق وعده‌های انتخاباتی است. متأسفانه به دلیل عدم شناخت دقیق مردم از حوزه‌ی اختیارات افراد در مسئولیت‌های مختلف از جمله نمایندگی مجلس، اکثر اوقات در تبلیغات انتخاباتی وعده‌هایی مطرح می‌شود که یا تحقق آن‌ها در حوزه‌ی اختیارات فرد نیست و اجرای آن وعده با وضعیت کشور مطابقت نداشته و عملاً امکان‌پذیر نیست. مقام معظم رهبری در یکی از سخنرانی‌های خود با اشاره به این موضوع می‌فرماید: «وعده‌های غیرعملی ملاک نیست. من با خود نماینده‌های محترم در دوره‌های مختلف وقتی مواجه شدم، به این‌ها گفتم: آقایان و خانم‌های نماینده! وظیفه‌ی نماینده این نیست که وعده‌های عمرانی و فلان پروژه، فلان کار را در منطقه‌ی انتخابی خود به مردم بدهد. این‌ها کار اجرایی است، کار دولت است. وظیفه‌ی نماینده این است که بتواند قانون موردنیاز کشور را پیدا کند، آن قانون را جعل کند. وقتی قانون باشد _ یعنی قاعده‌ای گذاشته

4. <https://govtracker.co.uk>

5. www.smallmultiples.com.au

می‌شود_ دستگاه‌های اجرایی و قضایی مجبورند بر طبق قانون عمل بکنند و عمل می‌کنند. وعده‌های غیرعملی دادن، این‌ها ملاک نیست، باید مردم توجه کنند.»

در بسیاری از موارد نیز وعده‌های انتخاباتی صرفاً کارکرد تبلیغاتی داشته و بعد از انتخابات به دست فراموشی سپرده می‌شوند؛ این در حالی است که مردم با توجه به آن وعده‌ها به کاندیدای مورد نظر رأی داده و وی را برای تحقق آن وعده‌ها برگزیده‌اند، عدم تحقق آن‌ها موجب سرخوردگی و احساس شکست در مردم و کاهش سرمایه اجتماعی نظام می‌شود. لذا لزوم ثبت و اعلام عمومی وعده‌های انتخاباتی غیرقابل‌انکار است.

بنابراین لازم است هم‌زمان با آغاز تبلیغات نامزدها، سامانه‌ای برخط ایجاد شود تا تمام وعده‌های نامزد موردنظر ثبت شود و در انظار عموم مردم و صاحب‌نظران قرار گیرد. همچنین نیاز است برای دادن وعده‌هایی که خارج از حیطه و توان نمایندگان مجلس است، جرم‌انگاری صورت گرفته و مجازات متناسبی برای این افراد در نظر گرفته شود.

در همین راستا در بند ۵ سیاست‌های کلی انتخابات ابلاغی مقام معظم رهبری به ممنوعیت وعده‌های خارج از اختیارات قانونی اشاره شده است. بند ۵ این سند به این شرح است: «ممنوعیت هرگونه تخریب، تهدید، تطمیع، فریب و وعده‌های خارج از اختیارات قانونی و هرگونه اقدام مغایر امنیت ملی نظیر تفرقه قومی و مذهبی در تبلیغات انتخاباتی.»

۲,۳. کابینه پیشنهادی و شبکه پشتیبان^۷

ارائه لیست کابینه پیشنهادی توسط نامزدها و احزاب در کوران انتخابات موجب شناخت بیشتر مردم نسبت به تفکر حزب و تیم اجرایی نامزدها می‌شود.

در کشور ما رؤسای جمهور هیچ التزامی به تعیین و معرفی افراد کابینه در جریان مبارزات انتخاباتی ندارند. البته این امر به‌طور مطلق نیست و در برخی موارد برای جذب آرای بیشتر اقدام به معرفی برخی وزرای کلیدی آن‌هم در قالب وعده می‌کنند. در جمهوری اسلامی ایران نامزدهای ریاست جمهوری می‌توانند حداقل تعدادی از وزرای احتمالی خود را که در وزارتخانه‌های کلیدی خواهند گماشت مشخص کرده و بدین ترتیب میزان احتمالی تحقق وعده‌ها با تیم مشخص شده معلوم می‌گردد. شفافیت کابینه پیشنهادی در ارتباط با نامزدهای مجلس شورای اسلامی و شوراهای شهر و روستا می‌تواند مبتنی بر معرفی احزاب و گروه‌های حامی و مشاورین نامزدهای انتخاباتی شکل بگیرد. بدین منظور که تمامی اشخاص و افرادی که قرار است حمایت‌های خویش را معطوف به نامزدها نمایند به‌طور صریح و شفاف مشخص گردند تا زمینه‌های حمایت خاکستری از بین برود. حمایت‌های خاکستری به حمایت‌های مبهمی گفته می‌شود که از دید عموم خارج بوده اما در روند پیروزی نامزدها بسیار مهم هستند.

۶ این سخنرانی در تاریخ (۱۳/۱۰/۸۶) انجام شد.

۳,۳. شفافیت اموال و دارائی^۸

شفافیت در مورد مسائل مرتبط با عموم مصداق پیدا می‌کند یعنی مسائلی که متعلق به مردم است، و یا این که بر زندگی آن‌ها اثر می‌گذارد. از آنجاکه زندگی و عملکرد مسئولین با مردم ارتباط پیدا می‌کند و آن‌ها از جانب مردم مسئولیت انجام امور را به عهده‌دارند، از بیت‌المال (منابع عمومی) خرج می‌کنند و حقوقشان را نیز از همین محل دریافت می‌کنند، بنابراین شفافیت اموال و دارایی مسئولین نیز امری لازم است و مردم حق‌دارند از طرق مختلف بر آن‌ها نظارت نمایند. شفافیت اموال و دارایی‌های نامزدهای انتخابات، از دو بعد اهمیت دارد؛ اول آن که با اعلام عمومی میزان اموال و دارایی و درآمدهای نامزد، مردم شناخت بهتری نسبت به وی پیدا کرده و از خاستگاه اجتماعی و نوع نگاه او به مسائلی نظیر ثروت‌اندوزی، اشرافیت‌گرایی و رسیدگی به محرومان آگاه خواهند شد. ثانیاً با ثبت این اموال و دارایی و مقایسه آن‌ها در ابتدا و انتهای دوره تصدی مسئولیت، گام بزرگی در راه مبارزه با فساد و مال‌اندوزی مسئولین برداشته‌شده و از سوءاستفاده افراد از جایگاه‌های حاکمیتی جلوگیری خواهد شد. این مهم از سوی مقام معظم رهبری هم مورد اشاره قرار گرفته است: «مردم باید کسانی را انتخاب کنند که به کانون‌های ثروت و قدرت متصل نباشند. کسانی باشند که واقعاً مردم این‌ها را بخواهند.» (۲۰/۰۷/۹۰)

کاندیدها باید فهرست کلیه درآمدها و دارایی‌های خود، همسر و فرزندان‌شان را به دقت ثبت و منتشر نمایند. همچنین به منظور اطمینان از صحت داده‌ها، کاندیدها باید به صورت مکتوب ضمانت کنند که اگر شخصی توانست دارایی دیگری منتسب به آن‌ها اثبات و اعلام کند، علاوه بر اینکه کاندیدها آن دارایی را به صورت رسمی به مالکیت فرد افشا کننده درمی‌آورند، متعهد می‌شوند که برای همیشه از ورود به انتخابات و عرصه عمومی نیز محروم شوند.

از مهم‌ترین فواید شفافیت اموال و دارایی می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- شناخت بهتر مردم از خاستگاه اجتماعی و دیدگاه نظری و عملکردی نماینده؛
- تحقق راست‌آزمایی و ضمانت صحت خوداظهاری مسئولین (چراکه اقوام، دوستان، همسایگان و حتی رقبای مسئولین، ناظر حسن اظهار دارایی‌های فرد مسئول هستند)؛
- امکان جرم‌انگاری و جلوگیری از شایعه‌سازی (چراکه دارایی‌های مسئولین در معرض انظار است)؛
- افزایش اعتماد عمومی مردم به مسئولین می‌شود، زیرا از انبوه تصورات نادرست مردم نسبت به اموال مسئولین، که به دلیل ابهام به وجود آمده بشدت می‌کاهد.
- کاهش احتمال کسب درآمدهای نامشروع از طریق فرصت‌ها و رانت‌های ایجادشده ناشی از جایگاه حاکمیتی و یا دسترسی ویژه به بیت‌المال در مدت مسئولیت؛

8.Assets and income disclosure

ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی قانون رسیدگی به اموال و دارایی‌های مسئولین به فهرست دارایی مقامات مسئول اشاره دارد:

۱. کلیه اموال غیرمنقول، با ذکر مشخصات پلاک ثبتی و یا با هر شناسه دیگر و در صورتی که ثبت‌نشده باشد با هر مشخصه‌ای که به سهولت قابل شناسایی است.
۲. حقوق دارای ارزش مالی از قبیل امتیاز مالی، حق انتفاع، بهره برداری و نظایر آن؛
۳. مطالبات و دیون اعم از حال یا وعده دار؛
۴. سرمایه گذاری؛
۵. اوراق بهادار از قبیل اوراق مشارکت و سهام اعم از بی نام یا با نام، با قید نوع، میزان و مرجع صدور؛
۶. موجودی حسابهای بانکی، مؤسسات مالی و اعتباری و صندوق‌ها اعم از دولتی یا غیر دولتی و یا فرض الحسنه و نظایر آن با ذکر شماره حساب؛
۷. هرگونه منابع درآمدی مستمر؛

این در حالی است که بر اساس اسناد بانک جهانی در سال ۲۰۱۰ وضعیت قوانین حوزه‌ی شفافیت اموال و دارایی مربوط به مقامات ۱۷۱ کشور در دنیا مورد بررسی قرار گرفته است. در این سند^۹، وضعیت مثبت برای هر کشور به این معناست که در کشور مورد نظر قوانین مربوط به شفافیت اموال و دارایی مقامات وجود دارد و اجرایی می‌شود. وضعیت منفی به این معناست که در کشور مورد بررسی شفافیت اموال و دارایی مسئولین وجود ندارد و کشور مورد نظر حتی قوانینی نیز در این حوزه ندارد. وضعیت منفی* این مفهوم را می‌رساند که در کشور مورد نظر قوانین مبهمی در این حوزه وجود دارد ولی نشانه‌ای از عملیاتی شدن این قوانین و شفافیت اموال و دارایی مقامات و مسئولین در آن کشور وجود ندارد.

مطابق با این سند از ۱۷۱ کشور بررسی‌شده، ۱۳۳ کشور وضعیت مثبت دارند که نشان می‌دهد ۷۸ درصد از کشورها قوانینی در حوزه‌ی شفافیت اموال و دارایی مقامات دارند که در حال اجرا هست.

به‌طور مثال در آمریکا به‌موجب ماده ۲۶ قانون اخلاق در دولت ۱۹۷۸، کاندیداهای انتخابات نیز باید ظرف ۳۰ روز از اعلام نامزدی خود گزارش اموال و دارایی‌های خود را به کمیته استانداردهای رفتار حرفه‌ای ارائه دهند. کمیته همه گزارش‌ها را از بعد کامل بودن گزارش‌ها، تطبیق با قوانین و مقررات و ارائه در فرجه اعلام‌شده بررسی می‌نماید و ظرف ۳۰ روز از تکمیل گزارش باید به آگاهی عموم برسد.

در فرانسه مطابق دستور ۵۳ قانون مدیریت انتخاباتی مصوب سال ۲۰۰۶ دخل و خرج احزاب باید در کمیسیون انتخاباتی ثبت گردد که ۴ سطح برای این درآمد و هزینه‌ها آمده است: (۱) بودجه کمتر از ۲۵ هزار پوند؛ (۲) بین ۲۵ هزار تا ۱۰۰ هزار پوند؛ (۳) از ۱۰۰ هزار پوند تا ۲۵۰ هزار پوند؛ (۴) فراتر از ۲۵ هزار پوند که باید ثبت شوند که این گزارش‌ها مالی باید سه‌ماهه باشند. به‌موجب دستور ۵۸ این قانون نیز هرگونه هدیه، وام و یا کمک مالی از هر حمایت‌کننده نیز باید توسط احزاب اطلاع‌رسانی و به ثبت برسد. مطابق دستور ۱۷۱ این فواصل گزارش‌دهی دخل و خرج از ژانویه تا مارس، آوریل تا ژوئن، جولای تا سپتامبر و اکتبر تا دسامبر انجام می‌شود و معاملات بالای ۵ هزار پوند نیز باید ثبت شود. در دستور ۷۷۱ کمیسیون انتخاباتی مکلف شده است همه تراکنش‌های نامزدهای انتخاباتی را ثبت کند.

جمهوری اسلامی ایران در این بررسی جزو کشورهایی است که در حوزه‌ی شفافیت اموال و دارایی مسئولان وضعیت مطلوبی ندارد و وضعیت منفی* که برای ایران در این بررسی ذکر شده است به‌احتمال زیاد به دلیل وجود اصل ۱۴۲ قانون اساسی است که بیان می‌دارد: «دارایی رهبر، رئیس‌جمهور، معاونان رئیس‌جمهور، وزیران و همسر و فرزندان آنان قبل و بعد از خدمت، توسط رئیس قوه قضائیه رسیدگی می‌شود که برخلاف حق افزایش نیافته باشد.» اما این اصل از قانون اساسی نیاز به توسعه و همچنین تصویب قانونی با جزئیات بیشتر و پیش‌بینی ضمانت‌های اجرایی مناسب در راستای عملیاتی شدن دارد. همچنین در این اصل اشاره‌ای به انتشار عمومی این اطلاعات نشده است ولی بستر مناسبی است که نیاز به تکمیل شدن دارد و در نهایت در حال حاضر شفافیت اموال و دارایی مسئولان در ایران در هیچ سطحی وجود ندارد و اجرای حداقلی اصل ۱۴۲ قانون اساسی نیز با اماوگرهایی روبه‌روست.

۴,۳. اهداف و برنامه اجرایی و آتی^{۱۰}

این موضوع در مرحله بعد از وعده‌ها قرار گرفته و نسبت به وعده‌های انتخاباتی جنبه عملی‌تر و قابل‌تصور دارد. این برنامه‌ها با توجه به برنامه احزاب و نامزدهای انتخاباتی تدوین می‌شود و با جزئیات بیشتری شرح داده می‌شود. یکی از نمونه‌های تجربه‌شده در این موضوع سامانه‌ای است که در آن برنامه‌های اجرایی هر کشور به نمایش گذاشته شده و در راستای شفافیت دولت‌ها تأسیس شده است.^{۱۱}

در کشور ما رؤسای جمهور الزامی به تشریح و تبیین برنامه‌های اجرایی خود ندارند و شاید مرزی بین وعده‌ها و برنامه‌های اجرایی در کشور ما نمی‌توان مشاهده کرد.

در ایران این موضوع در مورد نامزدهای ریاست‌جمهوری مصداق عینی داشته و آنان باید برنامه‌های اجرایی خود در زمینه‌های مختلف را ذکر نموده تا شفاف‌سازی نسبت به این عمل و میزان توانایی آن‌ها صورت گیرد. در مورد نامزدهای دیگر انتخابات نیز با توجه به اینکه شغل آن‌ها اجرایی نبوده بلکه وظیفه آن‌ها قانون‌گذاری، مقررات‌گذاری و نظارت است، شفافیت برنامه‌های اجرایی منتفی بوده و با همان شفافیت وعده‌ها نیز می‌توان به سرمنزل مقصود رسید.

۵,۳. نظرات نامزدها در رابطه با مسائل مختلف^{۱۲}

برای شناخت بهتر نامزدها و احزاب انتخاباتی و در جهت انتخاب افراد شایسته در انتخابات، باید مواضع و جهت‌گیری‌های نامزدهای انتخاباتی در مورد موضوعات و مسائل مختلف مشخص باشد. شفافیت این مواضع از آن جهت است که اظهارنظرها در اذهان مردم باقی‌مانده و در رسانه‌ها و افکار عمومی ثبت شود تا بعد از انتخاب نامزدها و پیروزی احزاب، مردم این مطالبات را از کارگزاران و منتخبان داشته باشند. از طرفی افراد منتخب نیز از تغییر مواضع بی‌پایه و اساس خودداری کرده و به وعده و نظرات قبل از انتخابات خود پایبند باشند و عمل نمایند. به عبارت دیگر می‌توان گفت برنامه‌های اجرایی و وعده‌های نامزدهای انتخاباتی در این مقوله جای می‌گیرد.

در ایالات متحده آمریکا سامانه‌ای طراحی شده که با ثبت اظهارات و مواضع نامزدهای انتخاباتی در سامانه، زمینه مطالبه مردم و پاسخگویی مسئولان در پسا انتخابات را فراهم می‌سازد.^{۱۳} همچنین در سامانه‌ای دیگر نظرات نامزدها در مورد موضوعات مختلف به صورت نموداری با تحلیل‌های متفاوت ارائه شده است.^{۱۴}

الگوی دیگری که در برخی کشورها در این زمینه مورد استفاده قرار گرفته و به نوعی بستر تصمیم‌گیری مردم در انتخابات را فراهم آورده، سامانه‌هایی هستند که کار آن‌ها کمک به رأی‌دهندگان با توجه به قرابت فکری و بررسی تعامل نظری شهروندان با نامزدها است. از جمله این سامانه‌ها می‌توان به سامانه «VoteEasy» در کشور آمریکا اشاره کرد. در این سامانه ذیل حوزه‌های مهم کشور مثل اقتصاد، آب و هوا و... چند سؤال را مطرح می‌کند و بر اساس پاسخی که مخاطب می‌دهد، نزدیک‌ترین کاندیدا به دیدگاه‌های رأی‌دهنده را معرفی می‌نماید. سامانه‌های مشابهی در کشورهای انگلستان، کانادا و استرالیا

10. Presidential official Action Plans

11. www.opengovpartnership.org

12. Candidate viewpoints on different issues

13. www.ontheissues.org

14. www.nytimes.com/interactive/2016/us/elections/candidates-on-the-issues.html

نیز برای کمک به انتخاب آگاهانه مردم راه‌اندازی شده است. به‌عنوان مثال در کشور انگلستان سامانه (votematch.org) مشخص می‌کند که کدام حزب به نظرات شخص نزدیک‌تر است یا در کشور کانادا سامانه (من طرفدار ... هستم)^{۱۵} هم با توجه به پاسخ‌هایی هر فرد، نشان می‌دهد که کدام حزب به افکار و دیدگاه‌های رأی‌دهنده شباهت بیشتری دارد. علاوه بر کانادا این سامانه برای ۳۱ کشور دیگر از جمله برزیل، کلمبیا، ژاپن، دانمارک، هندوستان، ونزوئلا، ایالات‌متحده آمریکا نیز فعال است. این در حالی است که در کشور ما سازوکاری جهت اعلام و ثبت نظر نامزدهای مختلف در مورد موضوعات مطرح‌شده در جامعه وجود ندارد. اغلب این موارد در مناظرات انتخاباتی از نامزدها پرسیده می‌شود که عموماً به‌صورت کلی به آن پاسخ داده می‌شود بنابراین نمی‌توان نظرات نامزدها را در مورد مسائل مختلف کشف کرد.

همچنین در نظام انتخاباتی کشور ما نامزدهای انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی قابلیت تحقق‌پذیری قوی‌تری نسبت به این محور داشته که البته مقیاس‌های آن متفاوت و منحصر به فرد است. در مورد نامزدهای شوراهای شهر و روستا به دلیل خاص بودن کار ویژه آنان و محدودیت حوزه‌های دخالت آنان فقط می‌توانند در مورد مسائل مربوط و ذکر شده در اصل صد قانون اساسی اظهار نظر نمایند.

۶.۳. تأمین مالی انتخابات^{۱۶}

سیاستمداران و مقامات عمومی برای انتخاب شدن نیاز به رأی دارند. برای کسب آرا نیز از جمله لوازم ضروری آن داشتن پول و تأمین مناسب مالی انتخابات است. این تأمین مالی در جهت حمایت از نامزد مورد نظر برای تصدی سمت عمومی انجام می‌شود که ممکن است از طریق اشخاص حقیقی یا حقوقی اهداء شود. بنابراین کمک مالی در انتخابات به احزاب و نامزدها امری قبیح محسوب نشده بلکه از حداقل‌های برگزاری انتخابات و پیش‌شرط ورود به عرصه مبارزات انتخاباتی برای عرضه متاع در بازار سیاست است. موضوعی که این حمایت مالی و گردش پول انتخاباتی را مخدوش می‌کند عدم شفافیت منابع مالی و میزان دریافت کمک‌های نقدی و غیر نقدی از سوی نامزدهای انتخاباتی است که موجب مکرر شدن رودخانه زلال انتخابات توسط سوداگران ناسالم بازار سیاست است. این عدم شفافیت موجب نابرابری در انتخابات و نیز سرسپردگی افراد منتخب به مراجع و نهادهای مالی کمک‌کننده می‌شود و امکان ردیابی مفاسد مالی و غیرمالی مقامات عمومی توسط مراجع نظارتی را سلب می‌کند. به همین سبب در کشورهای مختلف قوانین و مقررات مختلفی تصویب شده است که به شفافیت منابع مالی نامزدها و میزان کمک آن‌ها به احزاب کاندیداها می‌پردازد و نامزدها باید پاسخگویی لازم را در قبال این کمک‌ها به مراجع نظارتی داشته باشند. در آمریکا سامانه‌های مختلفی^{۱۷} میزان هزینه‌های انتخاباتی را بر اساس تفکیک نامزدها، نوع انتخابات و حوزه‌های انتخاباتی مشخص نموده که بر اساس انتخاب مخاطب میزان هزینه‌ها مشخص گردیده است. همچنین در این سایت نهادهای کمک‌کننده و دوره زمانی که کمک انجام گرفته است توسط کاربران قابل مشاهده است. در کشور ما سازوکار قانونی برای کشف و شفافیت مالی نامزدها و احزاب وجود ندارد. صرفاً در بند ۴ سیاست‌های کلی انتخابات ابلاغی مقام معظم رهبری به شفافیت هزینه و منابع مالی انتخاباتی اشاره شده است.

15.canada.isidewith.com/political-quiz#

16.Election Funding amounts and sources

17.www.opensecrets.org و http://www.transparencypolicy.net

در ایران به دلیل اطلاق و ضرورت آن شامل همه نامزدهای انتخابات مختلف شده و فرقی بین انتخابات ریاست جمهوری، مجلس شورای اسلامی و شوراهای شهر و روستا نیست، چراکه همه نامزدها نیاز به تأمین مالی به فراخور مقیاس و حوزه‌های انتخاباتی خود داشته و از این طریق می‌توان از مفاسد بسیاری پیشگیری کرد.

۷,۳. هزینه‌های انتخابات^{۱۸}

موضوع رقابت و تبلیغات انتخاباتی از جمله مسائل مهمی است که در نظام‌های سیاسی متکی به آرای مردم، همواره در انتخابات مطرح می‌شود. آنچه در موضوع تبلیغات انتخاباتی بسیار حائز اهمیت است؛ برابری نسبی در برخورداری از امکانات تبلیغاتی و ایجاد فرصت‌های برابر به‌وسیله دولت و پرهیز از تضییع حقوق شهروندان اعم از نامزدها و رأی‌دهندگان در اثر فعالیت‌های تبلیغاتی است. تحقق این هدف نیازمند ارائه‌ی طرح پیشنهادی تصدی کرسی نمایندگی از سوی نامزدها است که شامل راهکارها، چارچوب قانونی و بسترهای تبلیغاتی باشد. چنین طرحی سالیان متمادی در بسیاری از کشورها مورد استفاده قرار گرفته است. امروزه شیوه نوینی از تبلیغات انتخاباتی مورد توجه کشورها قرار گرفته است که عبارت است از تبلیغات اینترنتی که در این نوع تبلیغات کشورها در طیف متفاوتی قرار گرفته‌اند و یک‌سوی آن آزادی کامل کشورها در این فضای جدید بدون اعمال رصد و نظارت (ایالات متحده آمریکا) و در سوی دیگر آن اعمال مقررات نظارتی بر محتوای تبلیغات فضای مجازی است. جمهوری اسلامی ایران نیز باید موضع خود را در این طیف مشخص نماید و در به رسمیت شناختن این نوع از تبلیغات به ارائه الگوی عملی بپردازد.

شفافیت در هزینه‌های انتخاباتی نیز از دیگر مؤلفه‌های اساسی و ضروری در فرایند انتخابات است. شفافیت هزینه‌های انتخابات هر حزب و نامزد موجب برگزاری سالم انتخابات و مانع فریفته شدن مردم توسط امیال مالی است. از طرفی این هزینه‌ها می‌تواند بیانگر لابی‌های صورت‌گرفته قبل از انتخابات و کاهش هزینه‌های انتخاباتی است. شفافیت هزینه‌های انتخاباتی موجب وجود فرصت برای افشاگران فساد نامزدها و احزاب شده و در صورت صرف هزینه اعلام‌نشده، اقدام به افشاجاری می‌کنند. همچنین از دیگر مزایای شفافیت هزینه‌های انتخابات می‌توان به این نکته اشاره نمود که با شفاف شدن منابع مالی و ترکیب هزینه‌های آن‌ها، مردم از حامیان اصلی هر نامزد یا حزب مطلع می‌شوند به‌علاوه شفافیت منابع و مصارف انتخاباتی علاوه بر ایجاد فشار اجتماعی برای کاهش هزینه‌ها، مانعی جدی برای ورود پول‌های کثیف به انتخابات است. مشخص شدن حامیان اصلی که به‌احتمال قوی جهت‌گیری مجلس آینده را تعیین می‌کنند و نیز ایجاد پایگاه داده‌ای قوی و کم‌هزینه که امکان اعمال سیاست‌های مختلف را در بحث هزینه‌های انتخاباتی به دولت می‌دهد از مزایای دیگر شفافیت منابع و مصارف انتخاباتی است. از طرفی مشخص شدن محل هزینه کرد منابع انتخاباتی جمع‌آوری شده برای هر نامزد، امکان انحراف این منابع را به سمت خرید رأی به حداقل خواهند رساند.

بر همین اساس، مطابق قانون مالی احزاب در مجارستان درآمد کل احزاب و میزان اعلامی، میزان هزینه‌ها و اسم احزاب در سامانه‌ای منتشر می‌شود و برای همگان قابل مشاهده است. درحالی‌که متأسفانه در کشور ما قواعد خاص و روشنی در مورد شفافیت هزینه‌های انتخابات وجود ندارد. ماده ۱۶ قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی مصوب ۱۳۹۴ منابع درآمدی احزاب را برشمرده است که عبارت‌اند از: حق عضویت اعضا، کمک‌ها و هدایای نقدی و غیر نقدی اشخاص حقیقی و حقوقی

ایرانی، وجوه حاصل از فعالیت‌های قانونی انجام‌شده در چهارچوب موضوع فعالیت، اهداف و اساسنامه و کمک‌ها و یارانه‌های دولتی. باوجوداین، محدودیت یا شفافی در مورد میزان، و شیوه‌های دریافت و مصرف درآمدهای احزاب وجود ندارد.

ماده ۱۴ قانون مذکور تصریح می‌کند که منابع مالی احزاب باید از طریق قانونی تأمین و هزینه شود. کلیه درآمدها و منابع آن و مصارف و هزینه‌های حزب باید در دفاتر قانونی ثبت شود و احزاب باید درآمدهای مالی و صورت هزینه‌های سالانه خود را به کمیسیون احزاب ارائه کنند. این کمیسیون باید حداکثر ظرف مدت سه ماه نظرات خود را در مورد مطابقت و یا عدم مطابقت با قوانین و مقررات جاری کشور اعلام کند. با توجه به روشن نبودن مفهوم «قوانین و مقررات جاری کشور» و فقدان قانون خاص درباره شفافیت هزینه‌های انتخاباتی، عمل کمیسیون مذکور ناظر به تطبیق دفتر و صورت درآمدها و هزینه‌های احزاب قوانین و مقررات در حاله‌ای از ابهام قرار دارد.

۸.۳. پیشینه و سوابق هر کاندید^{۱۹}

یکی از الزامات افزایش بلوغ سیاسی مردم و کمک به انتخاب آگاهانه‌تر آن‌ها، شفافیت سوابق و مواضع پیشین نامزدهای انتخاباتی است. هریک از نامزدهای انتخاباتی مسئولیت‌هایی را عهده‌دار بوده‌اند و حال که در معرض انتخاب و رأی مردم قرار گرفته‌اند، باید گزارش مفصلی از فعالیت‌هایشان را در مسئولیت‌های پیشین در اختیار مردم قرار دهند.

نامزدهای انتخاباتی و احزاب باید هنگام ورود به عرصه انتخاباتی سوابق و عملکردهای خود را در معرض نقد دیگران بگذارند. البته عدم شفافیت در مورد سوابق و پیشینه درنهایت به ضرر خود احزاب و نامزدها تمام می‌شود چراکه مردم با توجه به عملکرد گذشته و شناختی که از آن دوره تاریخی دارند به نامزدها رأی می‌دهند. همچنین این معرفی موجب شناخت مواضع تعارض منافع نامزدها شده و در آینده زمینه مدیریت بهتر آن را فراهم می‌کند.

در کشور ما صرفاً در اصل ۱۱۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران از جمله ویژگی‌های رئیس‌جمهور را رجال مذهبی-سیاسی و داشتن حسن سابقه مطرح می‌کند که این شروط مبهم نیز به هیچ وجه حکایت از شفافیت پیشینه و سابقه نامزدها ندارد.

در ایران نیز پیشینه هر نامزد نیز فارغ از انتخابات مختلف دارای اهمیت بوده و تفاوتی بین نامزدهای انتخابات مختلف در این میان وجود ندارد و همه نامزدها باید پیشینه تحصیلی، اجرایی و .. را شفاف‌سازی نموده تا مردم با شناخت کامل به انتخاب شایستگان اقدام نمایند.

۴. شفافیت فرایندهای انتخاباتی؛ بستر عملیاتی حاکمیت در تحقق شفافیت انتخابات

مطابق با آنچه مفهوم دوسویه حقوق شهروندان در انتخابات خوانده شد، طراحی پازل انتخابات سالم مستلزم نقش‌آفرینی دو گروه است. گروه اول، نامزدهای انتخاباتی هستند که منطبق بر محورهای تشریح شده خود را در بهترین حالت به شهروندان بشناسانند، تا امکان انتخابی سالم داشته باشند. چراکه را که یکی از حقوق مسلم ایشان به شمار می‌رود. مخاطب دیگر حاکمیت بوده که باید تلاش کند با تمهید بستری شفاف اولاً فرایندهای انتخابات را در بهترین و سالم‌ترین حالت ممکن برگزار نماید و

ثانیاً از طریق ایجاد شفافیت اطلاعات موجود در فرایند انتخابات، نظارت مردمی را به‌عنوان مهم‌ترین ظرفیت پیشگیرانه در مقابله با فساد محقق نماید.

حقوق شهروندی در انتخابات	الزامات	بازیگر اصلی	بسترها	راهکار پیشنهادی
انتخاب درست	تحقق شناخت صحیح و کامل	نامزدها	قانون، نهادهای ذی‌نفوذ، رسانه‌ها، سامانه‌ها و...	تحقق شفافیت نامزدها در محورهای ۸ گانه
انتخابات درست	تمهید بستر و ساختار سالم و کارآمد	دولت	تقنین و تنظیم‌گری	تحقق شفافیت در محورهای مختلفی مانند: کمیسیون انتخاباتی، فرایندهای تعیین نامزد (ثبت‌نام، احراز صلاحیت و...)، فرایندهای انتخابات (رأی‌گیری و اعلام نتایج)

تصویر شماره ۴: پازل انتخابات سالم

با توجه به محورهای ۸ گانه شفافیتی ناظر به نامزدها، در این قسمت تلاش شده تا شفافیت فرایندهای انتخاباتی به‌عنوان مهم‌ترین بخش از پازل تحقق انتخابات سالم تبیین گردد. پیش از بررسی این موضوع باید دانست که شفافیت فرایندهای انتخاباتی در سه دسته کلی قرار می‌گیرد که هر یک از این محورها به تفصیل بررسی و تبیین خواهد شد:

۱. ایجاد چارچوب قانونی برای بی‌طرفی، اثربخشی و شفافیت در انتخابات؛
۲. انجام اقدامات لازم برای محافظت از بی‌طرفی سیستم؛
۳. ارائه‌ی اطلاعات مربوط به فرایندهای انتخاباتی.

علاوه بر موارد مذکور، تلاش شده در بخش پایانی دو الگوی پیشنهادی دیگر نیز ناظر به بستر عملکردی حاکمیت معرفی گردد که عبارت‌اند از:

- ۱- ایجاد قوانین قرارداد باز برای فرایندهای تدارکاتی انتخابات؛
- ۲- مشورت جویی برای اصلاح و تغییر در فرایندهای انتخاباتی.

۵. چارچوب قانونی برای بی‌طرفی، اثربخشی و شفافیت در انتخابات

رعایت اصول بی‌طرفی در انجام انتخابات یکی از مؤلفه‌های مهم برگزاری انتخابات سالم و از عوامل افزایش سرمایه اجتماعی نظام خواهد بود. امری که بارها توسط مقام معظم رهبری مورد تأکید قرار گرفته است: «من می‌خواهم سفارش کنم که مسئولان کشور مراقب باشند احترام انتخابات را نگاه‌دارند. هم مجلس، هم دولت، هم قوه قضائیه، احترام انتخابات را نگاه‌دارند. اگر کسی به‌انحاء مختلف دخالت کند، هیچ روا نیست، جایز نیست. باید مردم بر طبق روال قانونی ببینند، تشخیص بدهند، بشناسند و انتخابات انجام بگیرد.»

اما ایجاد یک چارچوب قانونی برای بی طرفی، اثربخشی و شفافیت در انتخابات چه مؤلفه‌هایی باید داشته باشد:

۱. استقرار هیئت بی طرف مدیریت انتخابات (کمیته انتخابات) و مستقل از دولت؛

۲. سازوکارهای برگزاری انتخابات بی طرفانه، اثربخش و شفاف؛

۳. حق نامزدها و شهروندان نسبت به مشارکت در نظارت بر انتخابات؛

۴. انتشار به موقع تمامی تصمیمات، قوانین، مقررات و تقویم انتخاباتی؛

۵. انتشار فوری تمامی تکذیبیه‌ها و ثبت آن‌ها؛

۶. انتشار داده‌های پیش از انتخاباتی؛

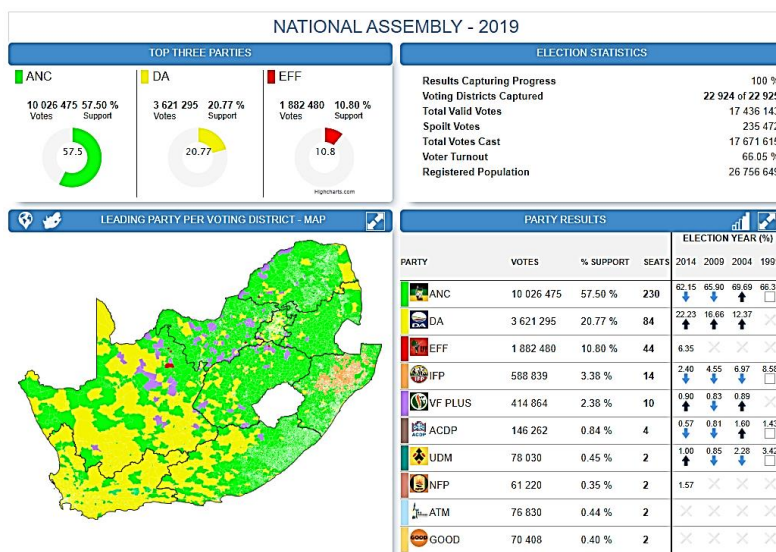
۷. انتشار لحظه‌ای نتایج انتخابات به تفکیک حوزه‌های انتخاباتی؛

۸. انتشار نتایج انتخابات در قالب‌های ماشین خوان؛

۹. الزام رسانه‌های دولتی به بی طرفی در انتخابات.

در حال حاضر ستاد انتخاباتی وزارت کشور مدیریت انتخابات را بر عهده دارد، که اغلب به دلیل وابستگی دولت به یک جناح خاص در کشور، شرایط تعارض منافع ساختاری و شبهه‌ی جانب‌داری وزارت کشور در این زمینه وجود دارد. این در حالی است که در بسیاری از کشورها کمیته انتخابات، مستقل از دولت تعیین می‌شود و در ترکیب آن از احزاب مختلف استفاده می‌شود.

از جمله کشورهایی که کمیسیون مستقل برای انتخابات دارند می‌توان به کشور آفریقای جنوبی اشاره کرد. در این کشور یک هیئت دائمی برای مدیریت انتخابات تشکیل شده است و از سال ۱۹۹۴ تمامی مسائل مربوط به انتخابات را به صورت ماشین خوان (قالب اکسل و ...) در اختیار مردم قرار می‌دهد. از جمله امکاناتی که این کمیته در اختیار مردم قرار می‌دهد، امکان بررسی مکان رأی‌دهی و ثبت نام برای رأی‌دهندگان است. همان گونه که در تصویر مشاهده می‌کنید، نتایج انتخابات سال ۲۰۱۹ آفریقای جنوبی به تفکیک آرای احزاب بر روی نقشه مشخص شده است.

تصویر شماره ۵. نتایج انتخابات سال ۲۰۱۹ آفریقای جنوبی به تفکیک آرای احزاب

کشورهای کنیا و کانادا هم تجربیات مشابهی در این زمینه دارند. به‌عنوان مثال کشور کانادا اطلاعات انتخاباتی از جمله روش‌های نظارت عموم مردم، اطلاعات مربوط به ثبت شکایات انتخاباتی، ارائه تعریف جرائم انتخاباتی را جهت اطلاع همگان منتشر می‌کند، همچنین امکان ثبت شکایات هم فراهم شده است.

الگوی دیگری که علاوه بر این تمهید می‌توان معرفی و تبیین نمود، حرکت از نهادهای متمرکز به سمت توزیع نظارت میان نهادهای نظارتی موجود و بهره‌گیری از ظرفیت مردمی است. با توجه به این نکته که از جمله عوامل ناکارآمدی نظارت بر انتخابات و عدم شفافیت آن، وجود نهادهای متمرکز و مطلق‌گرا در بحث نظارت بر انتخابات شناسایی شده است. برای این منظور می‌توان از نهادهای موجود نظارتی در امر نظارت بر شفافیت انتخابات یاری جست تا از تمرکز پرونده‌های شفافیت مالی در نهاد واحد نظارت به‌خصوص شورای نگهبان خودداری کرد. همچنین می‌توان در نهادهای ناظر برای نظارت و شفاف‌سازی مالی و غیرمالی انتخابات از وجود اشخاص حاضر در جامعه مدنی همچون وکلا، روزنامه‌نگاران، سمن‌ها و نمایندگان احزاب استفاده نمود تا شائبه‌های نقض بی‌طرفی در نظارت بر شفافیت انتخابات از بین رفته و افق‌های جدیدی در عرصه مبارزه با جرائم انتخاباتی از جمله فقدان شفافیت را شاهد باشیم. همچنین رسیدگی مؤثر به شکایات رأی‌دهندگان و نمایندگان احزاب در این زمینه می‌تواند راهگشای برگزاری انتخاباتی سالم‌تر را فراهم آورد و با استفاده از تجربیات کشورهای پیشرو در این زمینه، تداعی بهتری از شفافیت انتخاباتی عرضه گردد. از جمله این کشورها می‌توان به فرانسه، گرجستان و مکزیک اشاره کرد. در کشورهایی چون جمهوری چک، صربستان، سنگاپور، فرانسه، هلند، برزیل و آلمان نظارت‌های مالی بر انتخابات و هزینه‌های آن بر عهده نهادهای نظارتی مستقل و بی‌طرفی است که به‌دقت هزینه‌ها را با مقررات و قوانین تطبیق می‌دهند و تخطی از موارد اذنی توسط قانون دارای ضمانت اجراهای گوناگون است.

۶. انجام اقدامات لازم برای محافظت از بی‌طرفی سیستم

- انتشار الزامات شفاف برای کارکنان دولت (از جمله هیئت مدیریت انتخابات) در خصوص اجتناب از تعارض منافع؛
  - شفافیت هدایای دریافتی کلیه کارکنان دولتی (به‌ویژه در حوزه انتخابات)؛
  - اعلام عمومی دارایی‌های کارکنان (به‌ویژه هیئت مدیریت انتخابات)؛
  - اعلام عمومی اقدامات محافظتی از گزارشگران تخلف؛
  - تهیه برنامه‌های آموزشی در حوزه‌ی تعارض منافع، شفافیت هدایای دریافتی و حق دسترسی به اطلاعات؛
- در این مورد هم می‌توان به کشور آفریقای جنوبی اشاره نمود که از سال ۱۹۹۸ تمام ناظران انتخاباتی ملزم شده‌اند تا موارد تعارض منافع خود را به کمیسیون انتخابات گزارش دهند و همچنین از دریافت هرگونه هدیه از طرف احزاب هم منع شده‌اند.

۷. ارائه اطلاعات مربوط به فرآیندهای انتخاباتی

بند یازدهم سیاست‌های کلی انتخابات (ابلاغ شده توسط مقام معظم رهبری) در خصوص اهمیت شفافیت فرآیندهای انتخابات است: «جلب مشارکت حداکثری و تأمین حقوق داوطلبان، تعیین سازوکارهای شفاف و اطمینان‌بخش، بهره‌گیری از فناوری‌های نوین در جهت حداکثرسازی شفافیت، سرعت و سلامت در اخذ و شمارش آراء و اعلام نتایج».

در واقع وجود سامانه‌هایی که بتوانند به صورت برخط نتایج رأی‌گیری را به تفکیک شعب رأی‌گیری و حوزه‌های انتخابیه نشان دهند، تا حد زیادی مانع از تخلفات انتخاباتی شده و به سلامت آن کمک می‌کند. هم‌چنین وجود چنین سامانه‌ای امکان نظارت عموم مردم، احزاب، رسانه‌ها و تشکل‌ها را فراهم می‌سازد تا از این طریق اعتماد عمومی به روند برگزاری انتخابات جلب گردد.

کدام اطلاعات مرتبط با روند انتخابات باید به صورت عمومی منتشر شوند؟

- تعیین صلاحیت احزاب سیاسی و نامزدهای انتخاباتی (بیان علل عدم احراز صلاحیت توسط شورای نگهبان به نامزد انتخاباتی)؛
- انتشار و آگاه کردن عموم مردم در خصوص قوانین و رویه‌های مربوط به انتخابات؛
- الزام هیئت مدیریت انتخابات به انتشار داده‌های انتخاباتی جهت افزایش شفافیت انتخابات؛
- آموزش کارکنان کمیته مدیریت انتخابات نسبت به حق داشتن اطلاعات انتخاباتی و رویه‌های ارائه‌ی اطلاعات؛
- داده‌های اطلاعات مکانی شعب اخذ رأی؛
- داده‌های رأی‌دهندگان (از جمله جنسیت، سن و گروه‌های قومی یا اقلیتی)؛
- داده‌های تفصیلی نتایج شمارش آرا؛
- داده‌های شکایات دریافتی تخلفات، اقدامات انجام‌شده و نتایج آن‌ها؛
- داده‌های تدارکات و قراردادهای انتخاباتی؛
- داده‌های انتخابات گذشته؛

اما در انتشار این داده‌ها باید به ارائه آن‌ها در قالب‌های ماشین‌خوان و انتشار به‌موقع داده‌های نتایج انتخابات توجه کرد. در زمینه‌ی شفافیت فرآیندهای انتخاباتی پیشنهاد استفاده از دوربین در کشف و پیشگیری از فساد بسیار کارآمد است. البته الزامات و ضوابطی برای استفاده از دوربین در مورد حریم خصوصی و ... وجود دارد که باید رعایت گردد. در این مورد می‌توان شعب اخذ رأی را به دوربین مجهز کرد و به صورت زنده امکان پخش شمارش آرا و دانلود آن‌ها تا مدتی معلوم فراهم باشد. در حوزه‌ی شفافیت فرآیندهای انتخاباتی برای مثال در سامانه‌ی انتخابات کشور نیوزلند موارد زیر جهت اطلاع عموم مردم منتشر می‌گردد:

- ارائه‌ی خدمات و اطلاعات مربوط به انتخابات؛
- انتشار نتایج انتخابات به تفکیک شعب اخذ رأی؛

Final Result by Electorate for the Second Referendum on the New Zealand Flag, on the question "What is your choice for the New Zealand Flag"

30 March 2016

PDF Format Excel Format

Electorate	No. Of Electors on the Roll	Total Votes Received	% Turnout	Valid Votes					Invalid Votes		
				Total Valid Votes Received	For Option A: Silver Fern Flag	For Option B: Current New Zealand Flag	Informal Votes				
1 - Auckland Central	36,083	21,991	61.0%	21,900	9,466	43.2%	12,359	56.4%	75	0.3%	91
2 - Bay of Plenty	47,531	35,607	74.9%	30,540	18,288	51.5%	17,188	48.4%	64	0.2%	67
3 - Botany	47,802	28,869	60.4%	28,832	13,925	48.3%	14,844	51.5%	63	0.2%	37
4 - Christchurch Central	42,918	29,230	68.1%	29,165	12,843	43.4%	16,455	56.4%	67	0.2%	65
5 - Christchurch East	42,173	29,449	69.8%	29,395	12,269	41.7%	17,080	58.1%	46	0.2%	54
6 - Clutha-Southland	44,410	33,124	74.6%	33,070	16,889	50.5%	16,343	49.4%	38	0.1%	54
7 - Coromandel	49,181	37,782	76.8%	37,711	17,074	45.3%	20,567	54.5%	70	0.2%	71
8 - Dunedin North	43,014	28,360	65.9%	28,299	10,077	35.6%	18,121	64.0%	101	0.4%	61
9 - Dunedin South	46,470	35,239	75.8%	35,185	13,494	38.4%	21,618	61.4%	73	0.2%	54
10 - East Coast	47,117	33,408	70.9%	33,337	14,108	42.3%	19,163	57.5%	66	0.2%	71
11 - East Coast Bays	44,207	30,256	68.4%	30,193	15,422	51.1%	14,714	48.7%	57	0.2%	63
12 - Epsom	48,272	32,318	67.0%	32,217	16,010	49.7%	16,140	50.1%	67	0.2%	101
13 - Hamilton East	45,427	29,364	64.6%	29,316	14,035	47.9%	15,202	51.9%	79	0.3%	48
14 - Hamilton West	45,657	29,635	64.9%	29,575	13,196	44.6%	16,328	55.2%	51	0.2%	60
15 - Helensville	43,887	32,101	73.1%	32,038	13,860	43.3%	18,115	56.5%	63	0.2%	63
16 - Hunua	46,438	33,502	72.1%	33,447	15,538	46.5%	17,864	53.4%	45	0.1%	55
17 - Hutt South	48,384	34,219	70.7%	33,920	14,531	42.8%	19,306	56.9%	83	0.2%	299
18 - Ilam	44,203	32,047	72.5%	31,970	16,226	50.8%	15,684	49.1%	60	0.2%	77
19 - Invercargill	45,028	32,608	72.4%	32,561	12,992	39.9%	19,521	60.0%	48	0.2%	47
20 - Kaikōura	46,880	36,314	77.5%	36,266	16,979	46.8%	19,204	53.0%	83	0.2%	48
21 - Kelston	41,890	24,249	57.9%	24,183	8,450	34.9%	15,673	64.8%	60	0.3%	66
22 - Mana	45,872	30,699	66.9%	30,632	13,207	43.1%	17,341	56.6%	84	0.3%	67
23 - Māngere	41,376	17,540	42.4%	17,486	5,054	28.9%	12,375	70.8%	57	0.3%	54
24 - Manukau East	40,111	16,568	41.3%	16,537	5,337	32.3%	11,142	67.4%	58	0.4%	31
25 - Manurewa	40,828	18,451	45.2%	18,406	6,308	34.3%	12,032	65.4%	66	0.4%	45
26 - Maungakiekie	45,757	26,973	59.0%	26,898	10,970	40.8%	15,861	59.0%	67	0.3%	75
27 - Mt Albert	46,125	29,120	63.1%	29,047	11,144	38.4%	17,815	61.3%	88	0.3%	73
28 - Mt Roskill	45,981	27,171	59.1%	27,106	11,240	41.5%	15,795	58.3%	71	0.3%	65

تصویر شماره ۵- نتایج آرای نامزدها

در یکی از انتخابات اخیر کشور اندونزی، در رابطه با صحت انتخابات و نتایج آن تردیدهایی جدی از سوی احزاب این کشور مطرح گردید. به همین علت و برای شفاف شدن نتایج انتخابات، یک پایگاه اینترنتی تحت عنوان «کاوال پمیلو» توسط گروهی از مردم این کشور راهاندازی شد و زمینه مشارکت هفتصد نفر از مردم عادی که به صورت داوطلبانه قصد شمارش آراء انتخابات را داشتند فراهم گردید. ستاد انتخابات اندونزی در اقدامی قابل توجه، تصاویر برگه شمارش آراء هر صندوق را منتشر کرده بود. این گروه این نتایج را به صورت دیجیتال و در فایل اکسل ثبت کردند که هزینه این اقدام تنها ۵۴ دلار برآورد شد اما ۱۰۰ میلیون رأی در زمانی کوتاه شمرده شد و نتایج یک روز زودتر از نتایجی که ستاد انتخابات منتشر کرد، اعلام شد. نتایج هم با درصد اختلاف بسیار پایینی مشابه بودند. این اقدام داوطلبانه سبب شد که تردیها در مورد نتایج انتخابات از بین برود.

Join us together we Escort 2014 election!

Visit our [Facebook Page](#) [Guard 2014 election](#) and help us report the problem to the data! [Tweet](#) 33.7K

Open this page using a browser (browser) modern like [Firefox](#) or [Chrome](#) latest version. And do not forget, read the directions for use below. C1 detailed data are available at [here](#).

C1 DA1 DB1 DC1 Snippet things. 4 Snippet things. 1 Snippet things. 2 Snippet things. 3 Snippet things. 5

[National](#) » [BALI](#) » [GIANJAR](#) » [Ubud](#) » [Ubud](#)

TPS	C1 full scan	Page 4	The value of crowdsourcing
# 1	If the snippet on the right one, you can see the other pages of the website Commission: Page 1 Page 2 Page 3 Page 4 Page 5		Prabowo: 87 Jokowi: 349 Valid votes: 436 Invalid: 2 Report an error
	If the snippet on the right one, you can see the other pages		Prabowo: 98

تصویر شماره ۶- پایگاه اینترنتی «کاوال پمیلو» اندونزی

کمیسیون انتخابات انگلستان تمامی تخلفات و مشکلاتی که گزارش شده را به همراه اقدامات مربوطه برای عموم مردم منتشر می‌کند. این کار افزایش اعتماد عمومی را به دنبال خواهد داشت.

The Electoral Commission

The independent body which oversees elections and regulates political finance in the UK

Contact us Accessibility Cymraeg English

enter your search here

I am a...

Find information by subject

Our work

Voter

Electoral administrator

Candidate or agent

Party or campaigner

Journalist

Journalist

News releases and statements

Resources for media

Media contacts

Home » Journalist » Report on 2010 electoral malpractice cases published

Report on 2010 electoral malpractice cases published

Published: 16 Feb 2011

Nearly 30 million votes were cast in the UK at the 2010 UK Parliamentary General Election, and there is no evidence to date of any widespread, systematic attempts to undermine or interfere with the 2010 elections through malpractice. None of the 232 cases of alleged electoral malpractice reported to the police has been shown to have affected the outcome of the election to which it was related.

These are among findings from a report published by the Electoral Commission, the independent elections watchdog, and the Association of Chief Police Officers (ACPO) and Association of Chief Police Officers Scotland (ACPOS), analysing data from police about allegations made to them during the period around the May 2010 elections.

تصویر شماره ۷- گزارش تخلفات انتخابات

۸. ایجاد قوانین قرارداد باز برای فرآیندهای تدارکاتی انتخابات

یکی دیگر از مواردی که ذیل شفافیت فرآیندهای انتخاباتی مطرح می‌شود، ایجاد قوانین قرارداد باز برای فرآیندهای تدارکاتی انتخابات است که در این رابطه باید نکات زیر رعایت گردد:

- اعلام گسترده و پیش از موعد تدارکات (خریدها و سفارش خدمات) انتخاباتی؛
- انتشار شرح کامل و شفاف از رویه‌های تصمیم‌گیری تدارکات؛
- انتشار عمومی اسناد مناقصات مربوط به فرآیندهای تدارکات انتخابات؛
- انتشار عمومی مشخصات تمامی طرف‌های قرارداد مربوط به تدارکات انتخاباتی؛
- فراهم کردن شرایط شفافیت برای تمامی مراحل فرآیند تدارکاتی انتخابات.

در کشور استرالیا قراردادهای خرید انتخابات از طریق مناقصات آنلاین انجام می‌شود. مناقصات تمامی قراردادهای بالای ده هزار دلار از طریق سامانه «اوس تندر» انجام می‌شود و هم‌چنین برنامه تدارکات سالانه در این سامانه جهت پذیرش پیشنهاد قرارداد برای سال آینده انتشار می‌یابد.

۹. مشورت جویی برای اصلاح و تغییر در فرآیندهای انتخاباتی

- مشارکت بخشی به مردم در اخذ تصمیمات مهم انتخاباتی؛
  - تأسیس کمیته رایزنی به‌منظور ارتباط مداوم با نامزدها و نظرخواهی از آن‌ها درباره مسائل انتخاباتی؛
  - امکان مشارکت نمایندگان احزاب در تصمیم‌گیری‌ها و اقدامات امنیتی انتخابات؛
- کشور آفریقای جنوبی جهت افزایش نقش بیشتر احزاب و گروه‌های مختلف مردم در اخذ تصمیمات و بهبود فرآیندهای انتخاباتی اقداماتی را انجام داده است. از مهم‌ترین این اقدامات می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:
- کمیسیون رایزنی احزاب در سطح ملی، و محلی برای مشاوره منظم و همکاری در خصوص مسائل انتخاباتی؛
  - امکان دسترسی آزاد به اطلاعات انتخاباتی؛
  - تسهیل مشارکت عموم مردم در فرآیندهای قانون‌گذاری و دیگر فرآیندهای مربوط به انتخابات طبق ماده‌ی ۵۹ قانون اساسی این کشور.